

## Міністр освіти і скарби політеху: чому МОН посварилося з Київським політехнічним інститутом

*Якщо придивитись уважніше, стає зрозуміло: непорозуміння спричинене десятками мільйонів доларів, які обертаються в «тіні» кампусу вишу, оминаючи кишені міністерських клерків*

Табачник не порозумівся зі ще одним провідним українським університетом. Після Києво-Могилянської академії настала черга найбільшого в Україні вишу – Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (КПІ). На перший погляд, цей [конфлікт несподіваний](#). Адже незмінний з часів незалежності ректор КПІ Михайло Згуровський раніше всіляко підтримував очільника Міністерства освіти і науки. Однак якщо придивитись уважніше, стає зрозуміло: непорозуміння спричинене десятками мільйонів доларів, які обертаються в «тіні» кампусу вишу, оминаючи кишені міністерських клерків.

Читайте також: [Табачник приміряв білі капці](#)

### СТАЛІНГРАД І ЗАГОРОДЖУВАЛЬНІ ЗАГОНИ

Збоку ситуація видається навіть романтичною: студенти і викладачі вступилися за улюбленого ректора, якого намагається «з'їсти» одіозний міністр. Але закон є закон – семирічна каденція Згуровського закінчилася, а тому, хоч це й чиста формальність, треба провести нові вибори. І саме тут втручається Міністерство освіти, яке принципово не відповідає на прохання колективу призначити вибори керівника вишу на дату до закінчення терміну Згуровського, умисно затягує вирішення питання.

Студентсько-викладацький актив вимагає «чесних виборів», погрожує не допустити на територію закладу «чужу людину» як в. о. і [влаштувати Табачникові «Сталінград»](#). У разі невиконання своїх вимог було оголошено про намір страйкувати безстроково. Дмитро Табачник зустрівся з представниками КПІ 27 жовтня. Завершилася зустріч «усною угодою про перемир'я» – міністр призначив Згуровського виконувачем обов'язків ректора. Понад те, міністерство надало йому зарплатну надбавку за «складність, напруженість у роботі» в розмірі 50% посадового окладу та ще 50% окладу за «високі досягнення».

За лаштунками перемоги студентів і викладачів над профільним міністерством чимало підозрілого. Варто пригадати, що ще рік тому і студентська рада КПІ, і особисто Михайло Згуровський виступали категорично проти акцій, учасники яких вимагали відставки міністра Табачника. Молоді люди на умовах анонімності розповіли Тижню про погрози виключення з вишу за участь у тих мітингах. Натомість очільники КПІ зятято підтримували кандидатуру та політику нинішнього міністра освіти і науки.

Така неприхована демонстрація лояльності не залишилася непоміченою. У цьогорічному державному бюджеті, як завжди, окремим рядком «спеціальне фінансування» саме Політех отримав найбільші з-поміж вітчизняних вишів асигнування – 546 млн грн. У світлі цього різкий демарш керівної верхівки КПІ можна пояснити лише тим, що під загрозою опинилося не тільки крісло ректора, а й ціла система фінансово-адміністративних відносин, що склалася за десятиріччя влади пана Згуровського.

КПІ – це кампус, себто маленьке містечко неподалік центру Києва, що розкинулося на території 160 га, зі своїми законами і правилами, своїм грошовим забезпеченням і своїм населенням. Зрозуміло, що посада ректора дає змогу все це контролювати і гарантує безліч важелів як [фінансового, так і політичного впливу](#) на майже 50 тис. студентів та понад 2,5 тис. викладачів.

Студенти розповідають, що не всі з тих, хто підтримує наразі пана Згуровського, роблять це добровільно. За словами наших співрозмовників, одним із головних центрів підтримки «вічного ректора» є студентський профспілковий комітет (профком). Але його заяви про те, що він нібито висловлює думку більшості студентів, є не надто переконливими, особливо враховуючи те, як відбуваються вибори до цього органу «самоврядування». Його голову обирають на зборах старост груп, і найчастіше, як у радянські часи, висувається лише один кандидат, погоджений із ректоратом. Через таку «демократію» зазвичай мало хто знає лідерів своєї профспілки. З 20 опитаних Тижнем на кампусі КПІ студентів тільки двоє змогли назвати голову профкому.

Читайте також: [Оборона шкіл](#)  
**ПОЛІТЕХНІЧНИЙ БІЗНЕС**

Один із керівників КПІ, який просив на згадувати його ім'я в публікації, стверджує: першопричина конфлікту навколо університету в тому, що найвище керівництво Міністерства освіти бажає здобути контроль над тіншовими фінансовими потоками вишу. А вони, за різними підрахунками, сягають \$50–80 млн, не кажучи вже про легальний бюджет у півмільярда гривень, від якого за бажання теж можна щось «відкусити». «Згуровський не хоче ділитися!» – запевняє джерело Тижня.

Одним із найделікатніших є питання оренди приміщень і земель університету, а точніше спрямування коштів від оренди. На території КПІ 100–150 невеличких їдалень, кав'ярень і кіосків, що розкидані по його корпусах. Але жодної інформації про те, скільки й кому платять комерсанти за право торгівлі на території вишу, у відкритому доступі немає.

Крім того, політех має власного інтернет-провайдера «КПІ-телеком» із монопольним правом на дротове підключення. Мінімальна абонентська плата на місяць – 50 грн. У [гуртожитках мешкає](#) близько 20 тис. студентів, і більшість із них підключені до всесвітньої мережі. Це приблизно 250 тис. грн на місяць, або 3 млн грн на рік.

Якщо говорити про гуртожитки, то так само незрозуміло, як і на що саме витрачають чималі кошти, які платять студенти за дах над головою. За інформацією Тижня, наразі «такса» за проживання в них у середньому становить 300 грн на місяць з людини. Якщо взяти за основу ту саму цифру в 20 тис. осіб у гуртожитках, мова йтиме про 6 млн грн на місяць і 72 млн грн на рік.

#### ТІНЬОВА ІМПЕРІЯ

Михайло Захарович Згуровський – людина непублічна порівняно з іншими ректорами провідних українських вишів. Він намагається триматися в тіні, осторонь від політики. Мабуть, саме це допомогло йому пережити на своїй посаді трьох президентів країни і незліченну кількість міністрів освіти. Лише раз широкий загальний познайомився з ним та його статками ближче: 2009 року, коли кандидатуру Згуровського розглядали на посаду віце-прем'єра в уряді Юлії Тимошенко. Згідно з опублікованою декларацією про доходи, 2008-го Згуровський заробив близько 2,5 млн грн і мав на рахунках разом із цінними паперами майже 8 млн грн. Він та його родина задекларували у власності замський будинок, дві квартири, гараж, земельну ділянку площею 2 тис. м<sup>2</sup> і чотири автомобілі: Jaguar, Land Rover, Mitsubishi та Mercedes.

**Крім того, за даними джерел Тижня, Михайло Згуровський – співзасновник 15 приватних компаній, інститутів та громадських об'єднань. Зокрема, він є творцем цілої низки приватних «творчих, науково-дослідницьких та культурно-просвітніх» ГО. Також доклав руку до створення чималої кількості приватних навчальних закладів та спілок, що, згідно зі статутними документами, займаються «підготовкою і підвищенням кваліфікації освітніх та інших працівників» на базі КПІ.** Більшість цих структур здійснюють свою діяльність у межах фундації, що діє на території Політехнічного університету, – технопарку «Київська політехніка», який заснували 2006 року. Закон «Про Технополіс «Київська політехніка» засвідчив намір створити на базі вишу українську «силіконову долину», тобто пільгову зону для науково-комерційної діяльності зі звільненням від орендної плати для тих, хто стане її учасником, а також плати за землю, ввізного мита тощо. Наразі в системі технопарку діють, за приблизними підрахунками, 55 організацій різних форм власності.

Пан Згуровський дотичний також до ЗАТ «Науково-дослідний інститут прикладних інформаційних технологій», що розробляє і постачає програмне забезпечення. Це закрите акціонерне товариство – монополіст на ринку [освітніх документів](#): дипломів, атестатів, студентських та учнівських квитків. Структура є власником бази даних на всіх українських студентів, на освітні документи, які вони отримували. Вона володіє інформацією державної ваги, на яку виділяються цілком конкретні гроші з державного бюджету – приблизно 30 млн грн на рік. Загальний обсяг ринку друку офіційних освітніх документів в Україні сягає 70 млн грн на рік.

Одним із наріжних каменів нинішнього конфлікту МОН з паном Згуровським може бути саме боротьба за монополію на згаданому ринку. Цьогоріч пан Табачник & Со пролобував ухвалення Кабінетом Міністрів постанови № 752 про створення в системі освіти Єдиної

державної електронної бази – ЄДЕБО. Згідно з документом до неї має перейти вся інформація про дипломи, учнівські й студентські квитки та їхніх власників.

Тож схоже на те, що за конфліктом між Міністерством освіти, молоді та спорту і ректором найбільшого українського вишу стоять фінансові інтереси обох сторін.

Читайте також: [Тестування корупцією](#)

[Богдан Буткевич](#) , [Максим Шмідт](#): <http://tyzhden.ua/Society/35589>